

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ MESLEKİ KAYGI DÜZEYLERİNİN ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARINI YORDAMA GÜCÜ

Yaprak KALEMOĞLU VAROL¹, Mustafa Kayıhan ERBAŞ¹, Hüseyin ÜNLÜ¹

¹Aksaray Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Aksaray.

Geliş Tarihi: 01.04.2014

Kabul Tarihi: 02.07.2014

Özet: Araştırmanın amacı, beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerinin, beden eğitimi öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını yordama gücünü belirlemektir. Çalışmada ilişkisel araştırma modeli kullanılmıştır. Çalışma grubunu, dört farklı üniversitede Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören 322 öğretmen adayı ($M_{yaş}=20.87$, $SD=2.09$) oluşturmuştur. Araştırma grubunun 118'i kadın (%36.6), 204'ü (%63.4) erkektir. Veri toplama aracı olarak “Öğretmen Adaylarına Yönelik Mesleki Kaygı Ölçeği” ve “Beden Eğitimi Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Analizlerde, betimsel istatistiklerin yanında bağımsız gruplarda aritmetik ortalamalar arası farka ait t-testi, korelasyon ve regresyon analizi gibi çıkarımsal istatistikler kullanılmıştır. Araştırmada mesleki kaygı düzeyinin, beden eğitimi öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeyleri üzerinde önemli bir yordayıcı olduğu, mesleki kaygı alt boyutunu oluşturan değişkenlerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeylerindeki toplam varyansın %57'sini açıkladığı görülmüştür. Bunun yanında öğretmen adaylarının beden eğitimi öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının yüksek, mesleki kaygılarının düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Tutum, mesleki kaygı, öğretmen adaylarının kaygıları

THE PREDICTIVE POWER OF OCCUPATIONAL ANXIETY LEVELS OF PROSPECTIVE PHYSICAL EDUCATION TEACHERS UPON THEIR ATTITUDES TOWARDS THE TEACHING PROFESSION

Abstract: The aim of this study is to determine the predictive power of occupational anxiety of prospective physical education teachers upon their attitudes towards the teaching profession. Relational research method was used in the study. The study group consisted of 118 (36.6%) females and 204 (63.4%) males, a total of 322 student teachers ($M_{age}=20.87$, $SD=2.09$) studying at physical education and sports teacher education departments in four different universities. The “Occupational Anxiety Scale for Prospective Teachers” and “Attitudes towards Physical Education Profession Scale” were used as the data collection tools. For independent groups along with the descriptive statistics, inferential statistics like t-test, a test to find the difference between the arithmetic means, correlation and regression analysis were used. The study illustrated that the occupational anxiety level is an important predictor upon the attitude levels towards the teaching profession and the variables constituting the occupational anxiety sub-dimension accounted for 57% of the total variance in the attitude levels towards the teaching profession. Furthermore, it was found that the prospective teachers' attitude scores towards teaching profession were high, and their occupational concerns scores were low.

Key words: Attitude, professional anxiety, prospective teachers' anxiety.

GİRİŞ

Eğitim toplumların kalkınmasında ve ülkelerin geleceğinin şekillenmesinde bir güç konumunda, önemle üzerinde durulan bir konudur. Ancak Sünbül'ün (2001) de ifade ettiği gibi eğitim ve öğretimde hedefler ne kadar iyi belirlenirse belirlensin, dersin içeriği ne kadar işlevsel seçilip organize edilirse edilsin, o hedefler ve kavrayışa sahip öğretmenler elinde yürütülmedikçe eğitimden beklenen sonucun alınması olanaklı değildir (46). Nitekim Goodson ve Hargreaves (2005) tarafından da öğretmenlik mesleği, bilgi toplumunun gerektirdiği insan gücünü yetiştirme sorumluluğunu üstlenmesi açısından günümüzün en temel mesleklerinden biri olarak nitelendirilmiştir (23). Bu noktada toplumlar için önemli bir konumu olan öğretmenlerin meslek yaşantılarına dair bilgi ve becerileri edindikleri dönem olan lisans dönemi özellikle önemlidir. Küçükahmet (1976) tutumların, öğretmenlerin öğrencileri etkileyen en önemli kişilik özelliklerinden birisi olduğunu ve özellikle mesleğe, öğrenciye ve okul çalışmalarına yönelik tutumların, öğrencilerin öğrenmesine ve kişiliğine geniş ölçüde etki ettiğini vurgulamıştır (34). Lasek ve Wiesenbergova'nın da (2007) belirttiği gibi bu dönemde öğretmen adayları alan bilgisinin yanında meslek ile ilgili değer ve tutumları da kazanır (35). Özellikle bir mesleğe yönelik olarak geliştirilen tutum, bireyin o meslekteki başarısının en önemli belirleyicisidir (24). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutuma sahip olmaları ileride meslek yaşantılarını ve meslek başarılarını da olumlu yönde etkileyecektir (37,27,54). Çeliköz ve Çetin (2004) öğretmen adaylarının mesleklerine yönelik olumlu tutumlara sahip olarak yetiştirildiklerinde, öğretmen oldukları zaman görevlerini eksiksiz olarak yerine getirip, öğrencilere karşı daha olumlu davranış sergileyecek ve yenilikleri öğrenme ortamına kolayca aktarabileceklerini belirtmişlerdir. Sonuçta da mesleklerini severek ve zevk alarak yapacaklarını, dolayısıyla da öğretmenin görev, sorumluluk ve rollerini daha iyi bir şekilde üstlenecekleri ifade etmişlerdir (13). Bugüne kadar öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarını belirlemeye yönelik birçok araştırma olduğu görülmüştür (2,8,47,15,40,21,39,49,52). Yapılan çalışmalarda öğretmen adaylarının mesleklerine ilişkin tutumlarının tespit edilmeye çalışıldığı ve bununla birlikte tutum düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından

incelendiği görülmüştür. Öğretmenlik mesleği açısından olumlu tutumun meslek açısından önemi göz önüne alındığında, tutumları iyi seviyeye taşımak ve olumsuz tutum oluşturabilecek etkilerin tespit edilerek ortadan kaldırılması önemlidir.

Yapılan çalışmalar tutumu etkileyen önemli faktörlerden birinin kaygı olduğunu ortaya koymuştur (36, 22, 6,18,16,26). Köknel (1997) kaygıyı normalde korku duygusu uyandırmayacak nitelikteki uyarıların birtakım korku tepkilerine yol açması olarak tanımlamıştır (31). Araştırmacılar, uzun yıllardan beri kaygı ile ilişkili faktörleri incelemişler ve bu ilgilerinin sonunda da bu yapıyı açıklayabilecek ve tedavi edebilecek bazı kuramlar geliştirmişlerdir (5). Hembree'ye (1990) göre kaygı, çok yönlü bir yapıyı içermektedir ve farklı durumlara ilişkin alt yapıların ortaya çıktığı bir durumdur (25). Lewis (1970), bu tanımda geçen yapı kavramını genellikle korku ve dehşetle desteklenen duyguların bir ifadesi olarak tanımlamıştır (Akt: Hembree, 1990(25)). Genel olarak kaygı stres yaratan durumların oluşturduğu üzüntü, algılama ve gerginlik gibi hoş olmayan duygusal ve gözlenebilir tepkiler bütününe ifade eden kaygı (38) genetik ve biyolojik etkenlerden, öğrenmelerden, deneyimlerden ve yaşanan ortamdaki uyarıcılardan kaynaklanmaktadır (12,33). Yüksek kaygı düzeyi bireylerin daha katı, daha endişeli olmasına ve memnun etmeye aşırı odaklanmasına neden olmaktadır. Orta düzeyde var olan kaygı durumunun ise organizmayı uyarıcı, koruyucu ve motive edici özelliği vardır. Bu nedenle kaygı iyi yönetildiğinde bireyin başarılı olmak için daha fazla çalışmasına, yaşanacak olumsuzluklara karşı önlem almasına yardımcı olmaktadır (1). Bu nedenle özellikle öğretmen adaylarının mesleğe yönelik kaygı düzeylerinin orta seviyede tutulması, ileride meslek yaşantılarına yönelik olumlu tutum geliştirmelerine, geliştirilen bu olumlu tutumların da mesleklerini severek yapmalarına ve daha başarılı olmalarına yardımcı olacağı düşünülmüştür. Nitekim yapılan birçok çalışmada da tutum ve kaygı arasında yakın bir ilişki bulunmuştur. Onwuegbuzie (2000) istatistik alanında yaptığı çalışmada kaygı seviyesinin öğrencinin tutumunun belirleyicisi olabileceğini belirtmiştir (36). Finney ve Schraw (2003) kaygı ve tutum arasında istatistiksel olarak anlamlı ve negatif yönde bir ilişki bulmuştur (22). Baloğlu, Koçak ve Zelhart (2007) üniversite öğrencilerinin istatistiğe karşı

tutumları ile istatistik kaygısı arasındaki ilişkiyi incelemiş ve bu derse yönelik olumsuz tutuma sahip öğrencilerin kaygılarının yüksek olduğunu saptamışlardır (6). Doğan ve Çoban (2009) mesleki eğitim ve eğitim fakültesi öğrencileri ile yaptıkları çalışmalarında, öğrencilerin mesleğe yönelik tutum ile kaygıları arasında düşük düzeyde negatif ve anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmişlerdir (18). DeVaney (2010) yine istatistik alanında yaptığı çalışmada düşük kaygı seviyesinin daha pozitif tutum ile ilişkili olduğu sonucuna ulaşmıştır (16). Hussain (2011) çalışmada İngilizce öğrenme ve İngilizce kaygısı arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulmuştur (26).

Yukarıda sunulan çalışmalar incelendiğinde çalışmaların genellikle tutum ve kaygı arasındaki ilişkiyi öğretmenlik veya belli bir mesleğe yönelik olmadan ders boyutunda inceledikleri görülmüştür. Doğan ve Çoban (2009) (18) tarafından gerçekleştirilen çalışmada ise öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları, öğretmen adaylarının mesleki kaygıları açısından değil genel kaygı düzeyleri ile ilişkisi dikkate alınarak incelenmiştir. Bununla birlikte beden eğitimi öğretmen adaylarının beden eğitimi öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile mesleki kaygıları düzeyleri arasındaki ilişkinin incelendiği herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle, çalışmada beden eğitimi öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ve mesleki kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, mesleki kaygı düzeyinin mesleki tutumu yordama düzeyinin saptanması amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırmada ilişkisel araştırma modeli kullanılmıştır. Araştırmada, beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları ile mesleki kaygı düzeyleri arasındaki ilişki ve bu ilişkinin cinsiyet değişkenine bağlı olarak farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir.

Araştırma Grubu

Araştırma grubunu, dört farklı üniversitenin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören 322 öğretmen adayı ($M_{yaş}=20.87$, $SD=2.09$) oluşturmuştur. Araştırma grubunun 118'i kadın (%36.6), 204'ü (%63.4) erkektir.

Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak “Öğretmen Adaylarına Yönelik Mesleki Kaygı Ölçeği (MKÖ)” ve “Beden Eğitimi Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği (BEÖYTÖ)” kullanılmıştır.

Öğretmen Adaylarına Yönelik Mesleki Kaygı Ölçeği: Beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleğe ilişkin kaygılarının belirlenebilmesi için Cabı ve Yalçınalp (2013) tarafından geliştirilen “Öğretmen Adaylarına Yönelik Mesleki Kaygı Ölçeği” kullanılmıştır. Sekiz faktörlü yapıya sahip ölçek toplam 45 maddeden oluşmuştur. Faktörlerin düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları .23-.73 arasında değişmektedir. Birinci faktör “Görev Merkezli Kaygı”, ikinci faktör “Ekonomik/Sosyal Merkezli Kaygı”, üçüncü faktör “Öğrenci/İletişim Merkezli Kaygı”, dördüncü faktör “Meslektaş ve Veli Merkezli Kaygı”, beşinci faktör “Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı”, altıncı faktör “Atanma Merkezli Kaygı”, yedinci faktör “Uyum Merkezli Kaygı” ve sekizinci faktör “Okul Yönetimi Merkezli Kaygı” olarak isimlendirilmiştir. Ölçek (1) çok kaygılanıyorum, (2) oldukça kaygılanıyorum, (3) kısmen kaygılanıyorum, (4) çok az kaygılanıyorum, (5) kaygılanmıyorum” şeklinde derecelenen 5’li Likert tipi bir ölçektir. Ölçekten elde edilecek yüksek puan düşük kaygı seviyesini, düşük puan ise yüksek düzeyde kaygıyı ifade etmektedir. Ölçekte yer alan sekiz faktörün Cronbach Alfa katsayıları .94 ile .67 arasında değişmiştir. Ölçeği bütünü için ise toplam güvenilirlik katsayısı .95 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmada, ölçeğin tamamı için iç tutarlık katsayısı tekrar hesaplanmış ve cronbach alpha değeri .96 olarak belirlenmiştir. Ölçekte yer alan sekiz faktörün Cronbach Alfa katsayıları .97 ile .78 arasında değişmiştir.

Beden Eğitimi Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği: Beden eğitimi öğretmen adaylarının, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla Ünlü (2011) tarafından geliştirilen, Beden Eğitimi Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği (BEÖYTÖ) kullanılmıştır. İki faktörlü bir yapıya sahip olan ölçeğin, birinci faktör olumlu ifadeleri içeren 13 cümleden meydana gelmiş ve bu faktör “Mesleğe Yönelik Sevgi” boyutu olarak isimlendirilmiştir. Ölçeğin ikinci faktörü ise olumsuz ifadeleri içeren 10 cümleden meydana gelmiş ve bu boyutta “Mesleğe Yönelik Kaygı” olarak isimlendirilmiştir. Ölçeğe ilişkin iç

tutarlık katsayıları; birinci alt faktör için .90; ikinci alt faktör için .86 ve ölçeğin tamamı için .88 olduğu görülmüştür. Maddelerin yanıtlanma biçimi, olumlu maddelerde “kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, kısmen katılıyorum, katılmıyorum, kesinlikle katılmıyorum” olarak 5-4-3-2-1 şeklinde puanlanırken, olumsuz maddelerde de 1-2-3-4-5 şeklinde puanlanmıştır. Ölçekten alınacak en düşük puanın 23, en yüksek puanın 115 olduğu belirtilmiştir. Ölçekten alınan puanlara ilişkin değerlendirme yapabilmek amacıyla aralık katsayısı belirlenmiştir. Buna göre 23-41 puan aralığı “çok düşük tutum”, 42-60 puan aralığı “düşük tutum”, 61-79 puan aralığı “orta düzeyde tutum”, 80-98 puan aralığı “yüksek tutum” ve 99-115 puan aralığı “çok yüksek tutum” olarak belirtilmiştir. Ölçeğin aynı zamanda ortalamalar üzerinden hesaplama yapmak için de elverişli olduğu belirtilmiştir. Ortalamalar üzerinden hesaplama yapmak için belirlenen aralık katsayısı ise; 1-1.80 puan aralığı “çok düşük tutum”, 1.81-2.60 puan aralığı “düşük tutum”, 2.61-3.40 puan aralığı “orta düzeyde tutum”, 3.41-4.20 puan aralığı “yüksek tutum”, 4.21-5.00 puan aralığı “çok yüksek tutum” şeklinde belirlenmiştir. Bu çalışma için ölçeğe ilişkin iç tutarlık katsayıları tekrar hesaplanmış; birinci alt faktör için .67, ikinci alt faktör için .75 ve ölçeğin tamamı için .83 olduğu görülmüştür.

Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin analizinden önce dağılımına bakılmıştır. Araştırma verilerinin normal

dağılıma uyduğu; Lilliefors’lu Kolmogorov-Smirnov testi, Histogram grafiği ve normal dağılım eğrisi, Skewness ve Kurtosis ile saptanmıştır. Araştırmada öncelikle her bir alt ölçekte yer alan maddelerin aritmetik ortalama değerleri hesaplanarak o faktör için puan belirlenmiştir. Analizler bu faktör puanları üzerinden yapılmıştır. Verilerin analizinde; tanımlayıcı istatistikler (frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma) ile bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki farklılığı saptamak amacıyla; Bağımsız Gruplar için t Testi ve ilişkiyi tespit etmek amacıyla Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı tekniği kullanılmıştır. Bununla birlikte bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkenleri yordama düzeylerini belirlemek amacıyla Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi kullanılmıştır. Bu analizlerde öğretmen adaylarına yönelik mesleki kaygı ölçeği alt faktör puanlarının her biri bağımsız değişken, beden eğitimi öğretmenliği mesleğine yönelik tutum ise bağımlı değişken olarak ele alınmıştır. Verilerin yorumlanmasında 0.01 ve 0.05 anlamlılık düzeyi kullanılmıştır. Araştırma verileri SPSS 18 programı ile analiz edilmiştir.

BULGULAR

Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Mesleki Kaygı ve Mesleki Tutum Düzeyleri

Araştırma grubunda yer alan beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki kaygı ve mesleki tutum düzeylerine ait puan ortalamaları ve standart sapma değerleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Mesleki Kaygı ve Mesleki Tutum Düzeyleri

DEĞİŞKENLER	N	M	SD	
Görev Merkezli Kaygı	322	60.80	12.792	
Ekonomik/Sosyal Merkezli Kaygı		25.82	6.999	
Öğrenci/İletişim Merkezli Kaygı		24.94	5.994	
Meslektaş ve Veli Merkezli Kaygı		22.07	3.960	
Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı		16.91	4.166	
Atanma Merkezli Kaygı		8.316	3.590	
Uyum Merkezli Kaygı		12.14	3.715	
Okul Yönetimi Merkezli Kaygı		11.13	3.100	
Mesleki Kaygı Toplam			182.15	34.759
Mesleki Sevgi			50.32	6.257
Mesleki Kaygı		39.52	6.201	
Mesleki Tutum Toplam		94.13	11.494	

Tablo 1 incelendiğinde; beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerinin ($M=182.15$, $SD=34.75$) düşük seviyede, mesleki tutum düzeylerinin ($M=94.13$, $SD=11.49$) ise yüksek seviyede olduğu görülmüştür.

Cinsiyet Değişkenine Göre Mesleki Kaygı Düzeyi ve Mesleğe Yönelik Tutum

Öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeyleri ile mesleğe yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre belirlenmesi amacıyla bağımsız gruplarda aritmetik ortalamalara ait t-testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2 incelendiğinde, mesleki kaygı alt boyutlarından öğrenci iletişim merkezli kaygı ($M_{kadın}=22.98$, $M_{erkek}=26.07$), kişisel gelişim merkezli kaygı ($M_{kadın}= 16.20$, $M_{erkek}= 17.32$), atanma merkezli kaygı ($M_{kadın}=7.72$, $M_{erkek}=8.66$) ve uyum

merkezli kaygı ($M_{kadın}=13.27$, $M_{erkek}=11.49$) alt boyutlarında cinsiyete bağlı anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür ($p<.05$). Diğer alt boyutlarda ve mesleki kaygı toplam puanlarında ise anlamlı farka rastlanmamıştır ($p>.05$).

Mesleki tutum ölçeği alt boyutlarından mesleki sevgi boyutunda ($M_{kadın}=51.33$, $M_{erkek}=49.74$) cinsiyet değişkeni açısından anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p<.05$). Bunun yanında mesleki kaygı ve mesleki tutum toplam puanlarında, cinsiyet açısından anlamlı farka rastlanmamıştır ($p>.05$).

Mesleki Kaygı Düzeyi ve Mesleğe Yönelik Tutum Arasındaki İlişki

Öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeyleri ile mesleğe yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemeye yönelik yapılan analiz sonuçları Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 2. Cinsiyet Değişkenine Göre Mesleki Kaygı Düzeyi ve Mesleğe Yönelik Tutum

Boyut	Cinsiyet	N	M	SD	Df	t	p
Görev Merkezli Kaygı	Kadın	118	60.54	14.430	320	-0.282	.778
	Erkek	204	60.96	11.776			
Ekonomik/Sosyal Merkezli Kaygı	Kadın	118	26.27	7.111	320	0.861	.390
	Erkek	204	25.57	6.938			
Öğrenci/İletişim Merkezli Kaygı	Kadın	118	22.98	7.207	320	-4.595	.000**
	Erkek	204	26.07	4.834			
Meslektaş ve Veli Merkezli Kaygı	Kadın	118	22.05	4.875	320	-0.081	.935
	Erkek	204	22.08	3.332			
Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı	Kadın	118	16.20	5.106	320	-2.341	.020*
	Erkek	204	17.32	3.457			
Atanma Merkezli Kaygı	Kadın	118	7.720	3.871	320	-2.282	.023*
	Erkek	204	8.661	3.378			
Uyum Merkezli Kaygı	Kadın	118	13.27	2.899	320	4.253	.000**
	Erkek	204	11.49	3.977			
Okul Yönetimi Merkezli Kaygı	Kadın	118	11.20	3.280	320	0.307	.759
	Erkek	204	11.09	2.998			
Mesleki Kaygı Toplam	Kadın	118	180.24	41.452	320	-0.750	.454
	Erkek	204	183.26	30.279			
Mesleki Sevgi	Kadın	118	51.33	5.741	320	2.216	.027*
	Erkek	204	49.74	6.479			
Mesleki Kaygı	Kadın	118	40.01	5.470	320	1.083	.279
	Erkek	204	39.24	6.583			
Mesleki Tutum Toplam	Kadın	118	95.67	10.364	320	1.840	.067
	Erkek	204	93.24	12.034			

** $p<.01$, * $p<.05$

Tablo 3 incelendiğinde, mesleki kaygı alt boyutlarından görev merkezli kaygı ($r=.60$, $p<.01$), meslektaş ve veli merkezli kaygı ($r=.66$, $p<.01$), kişisel gelişim merkezli kaygı ($r=.61$, $p<.01$), ile mesleki tutum düzeyleri arasında pozitif yönde orta düzeyde ilişki görülmüştür. Ekonomik/ sosyal merkezli kaygı ($r=.29$, $p<.01$), öğrenci/iletişim merkezli kaygı ($r=.32$, $p<.01$), uyum merkezli kaygı ($r=.43$, $p<.01$) ve okul yönetimi merkezli kaygı ($r=.48$, $p<.01$) alt boyutu ile mesleki tutum arasında ise pozitif yönde zayıf düzeyde ilişki tespit edilmiştir. Bunun yanında atama merkezli kaygı ($r=.04$, $p>.01$) alt boyutu ile mesleki tutum düzeyleri arasında anlamlı ilişki düzeyi olmadığı görülmüştür.

Mesleki kaygı düzeyinin beden eğitimi öğretmenliği mesleğine yönelik tutumu yordama gücünü belirlemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonuçları Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4’de yer alan bulgular incelendiğinde; mesleki kaygı ölçeği alt boyutlarının mesleki tutumu yordama denklemi ($R^2=.58$, $F=53.08$, $p<.01$)

önemlidir. Mesleki kaygıyı oluşturan alt boyutlar, mesleki tutumdaki toplam varyansın %58’ini açıklamaktadır. Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre yordayıcı değişkenlerin mesleki tutum üzerinde görece önem sırası; kişisel gelişim merkezli kaygı, ekonomik/sosyal merkezli kaygı, görev merkezli kaygı, meslektaş ve veli merkezli kaygı, uyum merkezli kaygı, atanma merkezli kaygı, öğrenci/iletişim merkezli kaygı ve okul yönetimi merkezli kaygı şeklindedir.

Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin sonuçlar incelendiğinde ise kişisel gelişim merkezli kaygı, ekonomik/sosyal merkezli kaygı, görev merkezli kaygı, uyum merkezli kaygı, atanma merkezli kaygı ve okul yönetimi merkezli kaygının mesleki tutum üzerinde önemli yordayıcı oldukları görülmüştür. Öğrenci/iletişim merkezli kaygı ve meslektaş veli merkezli kaygı alt boyutlarının mesleki tutum üzerinde önemli bir etkiye sahip olmadığı belirlenmiştir. Tüm bu sonuçlar doğrultusunda mesleki kaygı alt boyutlarının mesleki tutum düzeyleri üzerinde orta düzeyde bir etki büyüklüğüne sahip olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3. Mesleki Kaygı Düzeyi İle Mesleğe Yönelik Tutum Arasındaki İlişki

DEĞİŞKENLER	GMK	ESMK	ÖİMK	MVMK	KGMK	AMK	UMK	OYMK	MT
Görev Merkezli Kaygı (GMK)	1								
Ekonomik/Sosyal Merkezli Kaygı (ESMK)	.615**	1							
Öğrenci/İletişim Merkezli Kaygı (ÖİMK)	.700**	.411**	1						
Meslektaş ve Veli Merkezli Kaygı (MVMK)	.859**	.647**	.497**	1					
Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı (KGMK)	.741**	.568**	.632**	.808**	1				
Atanma Merkezli Kaygı (AMK)	.238**	.183**	.233**	.250**	.284**	1			
Uyum Merkezli Kaygı (UMK)	.525**	.619**	.210**	.639**	.416**	.332**	1		
Okul Yönetimi Merkezli Kaygı (OYMK)	.584**	.552**	.356**	.628**	.516**	.286**	.624**	1	
Mesleki Tutum (MT)	.607**	.298**	.327**	.669**	.615**	.047	.436**	.480**	1
Ortalamalar	60.80	25.82	24.94	22.07	16.91	8.316	12.14	11.133	94.133
Standart Sapmalar	12.792	6.999	5.994	3.960	4.166	3.590	3.715	3.100	11.494

** $p<.01$

Tablo 4. Mesleki Kaygı Düzeyinin Mesleğe Yönelik Tutumu Yordaması

Değişkenler	B	Standard Error	β	t	p	Dual r	Partial r
Sabit	59.071	2.725		21.676	.000		
Görev Merkezli Kaygı	0.273	0.084	.304	3.255	.001**	.607	.181
Ekonomik/Sosyal Merkezli Kaygı	-0.616	0.089	-.375	-6.945	.000**	.298	-.365
Öğrenci/İletişim Merkezli Kaygı	-0.292	0.117	-.152	-2.495	.013	.327	-.140
Meslektaş ve Veli Merkezli Kaygı	0.615	0.301	.212	2.044	.042	.669	.115
Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı	1.180	0.203	.428	5.804	.000**	.615	.312
Atanma Merkezli Kaygı	-0.655	0.130	-.205	-5.049	.000**	.047	-.274
Uyum Merkezli Kaygı	0.650	0.182	.210	3.568	.000**	.436	.198
Okul Yönetimi Merkezli Kaygı	0.509	0.193	.137	2.634	.009**	.480	.147
R= 0.759		R²= 0.576					
F= 53.085		p= .000					

**p<.01

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmada, beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerinin düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir (Tablo 1). Bu bulgu öğretmen adayları ile yapılan diğer çalışma bulguları ile paralellik göstermiştir (17,42,32). Mesleki kaygı alt boyutları açısından bakıldığında ise görev merkezli kaygı düzeyinin, diğer kaygı alanlarından çok daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgu da birçok çalışma sonucu ile paralellik göstermiştir (3,42,14). Öğretmen adaylarının kaygı düzeylerinin düşük olmasının nedenlerinden biri mesleklerine yönelik tutumlarının olumlu olması gösterilebilir. Ancak Akgün ve arkadaşlarının (2007) da belirttiği gibi, kaygının olumsuz yönlerine rağmen organizmayı uyarıcı, koruyucu ve motive edici özellikleri de vardır (1). Bu açıdan bakıldığında öğretmen adaylarının mesleklerine ilişkin belirli bir kaygı düzeyinde olması önemlidir. Araştırma grubunda yer alan öğretmen adaylarının mesleki kaygı toplam puanları düşük olarak tespit edilmesiyle birlikte orta düzeyinde birkaç puan altındadır. Bu nedenle öğretmen adaylarının yaşadığı mesleki kaygılarının mesleğe yönelik olumlu geliştirici, motive edici ve harekete geçirici bir uyarıcı olarak kullanıldığı söylenebilir.

Araştırma grubunda yer alan beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki tutum düzeylerinin yüksek seviyede olduğu görülmüştür (Tablo 1). Farklı öğretmenlik alanlarında yapılan bazı çalışmalar (7,11,10,19) bu sonucu destekler niteliktedir. Bunun yanında, Yamaner ve Kartal (2001) (57) ve

Semerci ve Semerci (2004)'nin (44) beden eğitimi öğretmen adaylarına yönelik çalışmaları ile bu araştırma sonuçları arasında paralellik olduğu görülmüştür. Ancak, beden eğitimi alanında Pehlivan (2010) (39), Ünlü (2013) (55) ve Slaybaugh, Evans ve Byrd (2004)'in (45) yaptığı benzer çalışmalarda, beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki tutum düzeylerinin orta seviyede olduğunu belirtmiştir. Diğer öğretmenlik alanlarında tutumun yüksek çıkması, diğer alanlarda mesleğe başlaması ihtimalinin daha yüksek olması ile ilişkilendirildiği görülmüştür (55). Araştırmalardaki farklı sonuçların nedeni olarak; seçilen araştırma grubunun yapısı, eğitim aldıkları üniversiteler, uygulama yaptıkları okullar ve bu okullardaki öğrenci ve danışman öğretmenleri etken olarak gösterilebilir.

Öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeyleri cinsiyet açısından incelendiğinde (Tablo 2), mesleki kaygı alt boyutlarından öğrenci/iletişim merkezli kaygı, kişisel gelişim merkezli kaygı, atanma merkezli kaygı ve uyum merkezli kaygı alt boyutlarında cinsiyete bağlı anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Bu bulgu bazı çalışma sonuçları ile paralellik göstermiştir (14,48,42,51). Taşgım (2006) tarafından yapılan çalışmada görev merkezli ve ben merkezli kaygılara ilişkin olarak kadın öğretmen adaylarının kaygılarının erkek öğretmen adaylarından daha yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır (48). Yine Saban ve arkadaşlarının (2004) Sosyal Bilgiler, Fen Bilgisi, Sınıf Öğretmenliği ve Matematik öğretmen adayları ile yaptığı

ğı çalışmada da kadın öğretmen adaylarının erkeklerle nazaran daha kaygılı olduğu görülmüştür (42). Tümerdem (2007)'de çalışmasında kadın kimya öğretmen adaylarının kaygı düzeylerinin erkeklere oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır (51). Kadınların erkeklerden daha kaygılı olduğu düşüncesi yeni bir düşünce değildir. Kierkegaard da (2009) kadınların erkeklerden daha kaygılı olduğunu belirtmiş, bu durumun kadının fiziksel güçsüzlüğünden değil, özsel olarak tinsel bir niteliğe sahip olmasından kaynaklandığını, tinselliğin arttıkça kaygının da arttığını ifade etmiştir (30). Ancak araştırma bulgusu ile örtüşmeyen çalışmaların da (3,17,53,28,43) sayıca fazla oluşu dikkate alındığında cinsiyetin mesleki kaygı üzerindeki etkisini belirleyebilmek için, çok sayıda ve daha geniş gruplar ile çalışma yapılması gerekmektedir. Bununla birlikte mesleki kaygı ölçeği diğer alt boyutlarında ve mesleki kaygı toplam puanlarında ise kız öğretmen adaylarının kaygılarının erkeklerden yüksek olmasına rağmen anlamlı farka rastlanmamıştır. Sonuçta öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerini araştıran çalışmalar bakıldığında öğretmen adaylarının kaygı düzeyleri arasında anlamlı farklılık bulunmasa dahi tüm alt kaygı boyutlarında kızların kaygı seviyelerinin erkeklerden yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun alt boyutlarından olan mesleki sevgi boyutu incelendiğinde; bayan öğretmen adaylarının puan ortalamalarının erkek öğretmen adaylarına göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Mesleki kaygı alt boyutunda ise bayan öğretmen adaylarının mesleki kaygı ortalamaları ile erkek öğretmen adaylarının mesleki kaygı ortalamaları ve mesleki tutum toplam puan ortalamalarına bakıldığında; erkek öğretmen adayları ile bayan öğretmen adayları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır (Tablo 2). Yapılan bazı araştırmalarda (20,39,56) bayanların öğretmenlik mesleğine karşı erkeklere göre daha olumlu tutumlar sergiledikleri görülmüştür. Bunun yanında, araştırma sonucundan farklı sonuçlar elde edilen çalışmalar olduğu (4,41,29,50,55) görülmüştür. Bu çalışmalardan farklı olarak Aydın ve Tekneci (2013) (4) ve Ünlü (2013) (55), mesleğe yönelik tutum açısından erkek öğretmen adaylarının düzeylerinin daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Bu sonuç, araştırma ile uyum göstermemektedir. Mesleki sevgi boyutunda bayan

öğretmen adaylarının puan ortalamalarının erkek öğretmen adaylarına göre yüksek olması durumu, bayan beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik daha pozitif bakış açıları olduğu şeklinde yorumlanabilir. Bunun yanında, bayan öğretmen adaylarının, öğretmenlik mesleğini kendileri için daha ideal bir meslek olarak görmeleri ve öğretmen olma isteklerinin daha yüksek olmasından kaynaklanıyor olabilir (56).

Mesleki kaygı ölçeği alt boyutları ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeyi arasındaki ilişki incelendiğinde (Tablo 3), mesleki kaygı alt boyutlarından görev merkezli kaygı, meslektaş ve veli merkezli kaygı, kişisel gelişim merkezli kaygı ile mesleki tutum düzeyleri arasında pozitif yönde orta düzeyde ilişki görülmüştür. Bununla birlikte ekonomik/sosyal merkezli kaygı, öğrenci/iletişim merkezli kaygı, uyum merkezli kaygı ve okul yönetimi merkezli kaygı alt boyutu ile mesleki tutum arasında ise pozitif yönde zayıf düzeyde ilişki tespit edilmiştir. Ancak kullanılan ölçme aracının puanlanmasında yüksek puan düşük kaygı düzeyini, düşük puan ise yüksek kaygı düzeyini ifade eder. Bu araştırmada, mesleki kaygı ölçeğinden elde edilen puan ortalamasının yüksek olduğu (Tablo 1), bu nedenle de kaygı düzeyinin düşük olduğu görülmüştür. Sonuç olarak, elde edilen pozitif yönde ilişkiler, kaygı düşerken tutumun arttığı şeklinde yorumlanmıştır. “Atanma merkezli kaygı” alt boyutu hariç diğer alt boyutlardaki kaygı düzeylerinin artışıyla beden eğitimi öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun olumsuz yönde etkilendiği söylenebilir. Giriş bölümünde de belirtildiği gibi ilgili literatür tarandığında, beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleğe yönelik kaygı düzeyi ile mesleğe yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi doğrudan inceleyen araştırmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle bulgu diğer araştırma bulgularıyla karşılaştırılarak yorumlanamamıştır. Ancak elde edilen bulgu, diğer alanlarda kaygı ve tutum arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalarda, tutum ve kaygı arasında negatif yönde bir ilişki olduğu bulgusu ile paraleldir (36,22,6,18,16,26). Bireylerin eğitimden veya çevreden kaynaklanan sorunlar nedeniyle geliştirdikleri olumsuz tutumlar, zamanla davranışa yansımakta, bir süre sonrada başarısızlık döngüsünü oluşturmaktadır. Bu durum da bireylerin başaramayacakları önyargısı ile kaygı

yaşama olasılığını artırdığı düşünülmektedir. Bunun yanında atama merkezli kaygı alt boyutu ile mesleki tutum düzeyleri arasında anlamlı ilişki düzeyi olmadığı görülmüştür.

Araştırmada, mesleki kaygı alt boyutlarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları üzerinde yüksek düzeyde bir etki büyüklüğüne sahip olduğu belirlenmiştir (Tablo 4). Ayrıca öğretmenlik mesleğine yönelik kaygı düzeyinin, mesleğe yönelik tutum üzerindeki etkisi %57'lik bir oran ile açıklanmaktadır. Dolayısıyla beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerini azaltmanın mesleğe yönelik olumlu tutum geliştirmelerinde önemli olduğu görülmüştür. Bununla birlikte beden eğitimi alanında yapılan bir çalışmada öğretmen adaylarının öz-yeterlik algıları ile mesleki kaygı düzeyleri arasında pozitif yönde düşük düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (28). Demirtaş ve arkadaşları (2011) (15) ise öğretmen adaylarının öz-yeterlik algıları ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında pozitif yönde düşük düzeyde bir korelasyon olduğu belirlenmiştir. Böylece beden eğitimi öğretmen adaylarının öz-yeterlik algıları yükseldikçe mesleki kaygı düzeylerinin düştüğünü, bunda mesleğe yönelik olumlu tutumu beraberinde getirdiğini söyleyebiliriz.

Bununla birlikte alana katkı getirebileceği düşünülen bu çalışmanın ülke genelinde yalnızca dört üniversite öğrenim gören öğretmen adayları ile sınırlandırılmış olması ve çalışma grubunun nispeten küçük olması sonuçların genellenmesini önlemektedir. Araştırmanın beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerinin mesleğe yönelik tutumlarını yordama gücünü belirlemeye yönelik yapılan ilk çalışma olması bağlamında, gelecekte bu alanda yapılacak çalışmalara ışık tutacağı düşünülmektedir. Bu nedenle, farklı örneklemelerde yapılacak benzer alan çalışmalarına gereksinim vardır. Aynı zamanda mesleki kaygının dışında sosyo-ekonomik düzey, ebeveyn tutumu vb. gibi diğer değişkenlerinde mesleğe yönelik tutum üzerindeki etkin yüzdelilerinin incelenmesinin yararlı olacağı düşünülmüştür. Bu türden çalışmaların, öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeyi ve buna bağlı mesleğe yönelik tutumlarının daha iyi açıklanması açısından yararlı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

1. Akgün A, Gönen S, Aydın M. (2007): *İlköğretim Fen ve Matematik Öğretmenliği Öğrencilerinin Kaygı Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi*. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 6(20), 283-299.
2. Aksoy ME. (2010): *Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları*. Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi, 2, 197-212.
3. Atmaca H. (2013): *Almanca, Fransızca ve İngilizce Öğretmenliği Bölümlerinde Okuyan Öğretmen Adaylarının Mesleki Kaygıları*. Turkish Studies, 8(10), 67-76.
4. Aydın A, Tekneci E. (2013): *Attitudes Towards Profession and Anxiety Levels of Education of Mentally Handicapped Students*. Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi, 3(2), 1-12.
5. Baloğlu MA. (1999): *Comparison of Mathematics Anxiety and Statistics Anxiety in Relation of General Anxiety*, ERIC Document Reproduction Service No, ED 436 703.
6. Baloğlu M, Koçak R, Zelhart PF. (2007): *The Relationships between Statistics Anxiety and Attitudes toward Statistics*. Ankara University Faculty of Educational Sciences Journal, 40(2), 23-39.
7. Baykara-Pehlivan K. (2010): *A Study on Prospective Teachers' Learning Styles and Their Attitudes toward Teaching Profession*. Elementary Education Online, 9(2), 749-763.
8. Bozdoğan AE, Aydın D, Yıldırım K. (2007): *Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları*. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 8(2), 83-97.
9. Cabi E, Yalçınalp S. (2013): *Öğretmen Adaylarına Yönelik Mesleki Kaygı Ölçeği (MKÖ): Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması*, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 44, 85-96.
10. Capri B, Çelikkaleli O. (2008): *Öğretmen Adaylarının Öğretmenliğe İlişkin Tutum ve Mesleki Yeterlik İnançlarının Cinsiyet, Program ve Fakültelerine Göre İncelenmesi*. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 9(15), 33-53.
11. Çetinkaya Z. (2009): *Türkçe Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi*. İlköğretim Online, 8(2), 298-305.
12. Cloninger CR. (1988): *Anxiety and Theories of Emotions*. In *handbook of Anxiety*, Vol, 2, Eds. R. Noyes, M. Roth, G.D. Burrows, p. 1-29, Amsterdam: Elsevier.
13. Çeliköz N, Çetin F. (2004): *Anadolu Öğretmen Lisesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarını Etkileyen Etmeler*, Milli Eğitim, 162.

14. Çubukçu Z, Dönmez A. (2011): *The Examination of the Professional Anxiety Levels of Teacher Candidates*. Journal of Theory and Practice in Education, 7(1), 3-25.
15. Demirtaş H, Cömert M, Özer N. (2011): *Öğretmen Adaylarının Öz-Yeterlik İnançları ve Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları*. Eğitim ve Bilim, 36(159), 96-111.
16. DeVaney TA. (2010): *Anxiety and Attitude of Graduate Students in On-campus vs. Online Statistics Courses*. Journal of Statistics Education, 18(1), 1-15.
17. Dilmaç O. (2010): *Görsel Sanatlar Öğretmeni Adaylarının Kaygı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi, 24, 49-65.
18. Doğan T, Çoban AE. (2009): *The Investigation of the Relations between Students' Attitude toward Teaching Profession and Anxiety Level in Faculty of Education*. Education and Science, 34(153), 157-168.
19. Duatepe A, Akkuş-Cıkla O. (2004): *Teaching Professions of In-Service and Pre-Service Primary School Teachers*. Pedagogy Studies (Pedagogika), 70, 61-65.
20. Durmuşoğlu MC, Yanık C, Akkoyunlu B. (2009): *Turkish and Azerbaijani Prospective Teachers' Attitudes to Their Profiles*. Hacettepe University Journal of Education, 36, 76-86.
21. Everton T, Turner P, Hargreaves L, Pella T. (2007): *Public Perceptions of the Teaching Profession*, Research Papers in Education, 22(3), 247-265.
22. Finney S, Schraw G. (2003): *Self-Efficacy Beliefs in College Statistics Courses*. Contemporary Educational Psychology, 28, 161-186.
23. Goodson I, Hargreaves A. (2005): Series editors' preface. In A. Harris ve D. Muijs. Improving schools through teacher leadership. New York: Open University Press.
24. Gürbüz H, Kışoğlu M. (2007): *Attitudes of the science and art faculty students and education faculty students attend the nonthesis graduated education program toward teaching profession*. Erzincan University, Journal of Education Faculty, 9(2), 71-83.
25. Hembree R. (1990): *The Nature, Effect and Relief of Mathematics Anxiety*. Journal of Research in Mathematics Education. 21(1), 33-46.
26. Hussain MA. (2011): *Relationship of Classroom Environment with Anxiety and Attitude of Secondary School Students towards the Learning of English*. PhD Thesis, International Islamic University, Islamabad.
27. Johnson MG, Howell A. (2005): Change in Pre-Service Teacher Attitudes toward Contemporary Issues in Education. 4 Mart 2014 tarihinde www.eric.ed.gov adresinden alınmıştır.
28. Kafkas ME, Çoban B, Karademir T. (2010): *Investigation of the Relationship between Preservice Physical Education Teachers' Sense of Self-Efficacy and Professional Concerns*. Inonu University Journal of the Faculty of Education, 11(2), 93-111.
29. Kahyaoğlu M, Tan Ç, Kaya M F. (2013): *Preservice Teachers' Learning Styles and Attitude Towards Teaching Profession*. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 10(21), 225-236.
30. Kierkegaard S. (2009): Kaygı Kavramı (Çev. T. Armaner), İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
31. Köknel Ö. (1997): Kaygıdan Mutluluğa Kişilik. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
32. Köse S. (2006): *Müzik Öğretmeni Adaylarının Mesleki Kaygıları*, M.A.E.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi, 12, 80-89.
33. Kutlu Ö. (2001): *Ergenlerin Üniversite Snavlarına İlişkin Kaygıları*. Eğitim ve Bilim, 26(121).
34. Küçükahmet L. (1976): Öğretmen Yetiştiren Kurum Öğretmenlerinin Tutumları. Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları.
35. Lasek J, Wiesenbergova S. (2007): *Prospective Teachers' Attitudes to their Profession*. The New Educational Review, 13(3-4), 129-136.
36. Onwuegbuzie AJ. (2000): *Attitudes Toward Statistics Assessments*. Assessment and Evaluation in Higher Education, 25, 321-339.
37. Oral B. (2004): *Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları*. Eğitim Araştırmaları, 15(4), 88-98.
38. Özgüven İE. (1994): Psikolojik Testler. Ankara: Yeni Doğu Matbaası.
39. Pehlivan Z. (2010): *Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Fiziksel Benlik Algıları ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Analizi*. Eğitim ve Bilim, 35(156), 126-141.
40. Pektaş M, Kamer ST. (2011): *Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları*. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 9(4), 829-850.
41. Polat S. (2013): *Investigating the Attitudes of Students from Pedagogical Formation Certificate Programs and Faculties of Education on the Profession of Teaching*. E-International Journal of Educational Research, 4(2), 48-60.
42. Saban A, Korkmaz İ, Akbaşlı S. (2004): *Öğretmen Adaylarının Mesleki Kaygıları*. Eğitim Araştırmaları, 17(5), 198-209.
43. Saracaloğlu AS, Kumral O, Kanmaz A. (2009): *Ortaöğretim Sosyal Alanlar Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Yeterlikleri, Kaygıları ve Akademik Güdülenme Düzeyleri*. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi. 6(2), 38-54.

44. Semerci N, Semerci Ç. (2004): *Türkiye’de Öğretmenlik Tutumları*. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 14 (1), 137-146.
45. Slaybaugh J, Evans C, Byrd R. (2004): *Second-Year Teachers’ Attitudes toward the Teaching Profession*. National Forum of Teacher Education Journal, 14(3), 31-36.
46. Sünbül AM. (2001): Bir Meslek Olarak Öğretmenlik. Öğretmenlik Mesleğine Giriş. (Edt: Ö. Demirel & Z. Kaya) Ankara: Pegem Yayıncılık.
47. Şahin-Taşkın Ç, Hacıömeroğlu G. (2010): *İlköğretim Bölümü Öğretmen Adaylarının Mesleğe Yönelik Tutumları: Nicel ve Nitel Verilere Dayalı Bir İnceleme*. İlköğretim-Online, 9(3), 922-933.
48. Taşgın Ö. (2006): *Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda Okuyan Öğretmen Adaylarının Mesleki Kaygı Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Kastamonu Eğitim Dergisi, 14(2), 679-686.
49. Temizkan M. (2008): *Türkçe Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Araştırma*. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 6(3), 461-486.
50. Tunçeli HI. (2013): *The Relationship between Candidate Teachers’ Communication Skills and Their Attitudes towards Teaching Profession (Sakarya University Sample)*. Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi, 3(3), 51-58.
51. Tümerdem R. (2007): *Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Fen-Edebiyat Fakültesi Kimya Son Sınıf Öğrencilerinin Kaygılarını Etkileyen Etmenler*. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 6(20), 32-45.
52. Uğurlu CT, Polat S. (2011): *Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları*. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 35(1), 68-74.
53. Ünalı ÜE, Alaz A. (2008): *Coğrafya Öğretmenliğinde Okuyan Öğretmen Adaylarının Mesleki Kaygı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi, 26, 1-13.
54. Ünlü H. (2011): *Developing an Attitude Scale for the Profession of Physical Education Teaching (ASPPET)*. Educational Sciences: Theory & Practice, 11(4), 2005-2020.
55. Ünlü H. (2013): *Do Prospective Physical Education Teachers Really Want to Be Physical Education Teachers?*. Croatian Journal of Education, 15(4), 211-230.
56. Yalız D. (2010): *Comparison Attitudes towards Teaching Profession of Students in the Department of Physical Education and Sport Teaching at Anadolu University*. Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 5(1), 7-14.
57. Yamaner F, Kartal A. (2001): *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümünde Okuyan Öğrencilerin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları*. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 1(4), 121-132.